

Dokument nr. 15:31

(2001-2002)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 546

Innlevert 5. september 2002 av stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo

Besvart 12. september 2002 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Det kan kreves vandelsattest for tilsetting i skoler og barnehager, men ikke ved tilsetting i helseinstitusjon. Dette innebærer at helsepersonell som er dømt for pedofili eller andre seksuelle overgrep likevel kan utføre arbeid i nærkontakt med barn og andre, uten at arbeidsgiver kan kreve vandelsattest for å redusere faren for nye overgrep.

Mener helseministeren at krav til vandelsattest bør kunne stilles også innen helseinstitusjoner, og vil en lovendring i så fall være aktuelt?»

Svar:

Det er et viktig tema stortingsrepresentant Olav Gunnar Ballo peker på i sitt spørsmål. Som helseminister er jeg til enhver tid opptatt av at alle pasienter, og da spesielt barn og unge, skal kunne møte helsevesenet på en trygg måte og uten frykt for å bli utsatt for overgrep. Et krav om vandelsattest for helsepersonell kan være et av flere virkemidler for å oppnå dette.

Jeg viser til Dokument nr. 8:41 (1999-2000) og Innst. S. nr. 194 (1999-2000) hvor Stortinget bad Regjeringen om å legge fram en vurdering og lovforslag til hvordan vandelsattest for helsepersonell kan sikre at barn som søker til helsevesenet ikke møter helse-

personell som har begått seksuelle overgrep mot barn eller umyndige. Videre bad Stortinget Regjeringen om en bred vurdering av hvordan barn og andre spesielt utsatte grupper i møte med offentlig og/eller privat sektor, utover helse- og oppvekstsektor, skal sikres mot overgrep og garanteres rettssikkerhet og trygghet.

Det såkalte Politiregisterutvalget nedsatt av Justisdepartementet arbeider med et forslag til regelverk vedrørende politiregister. Etter våre opplysninger vil dette arbeidet være ferdigstilt i løpet av desember i år. Utvalget vil se på de ulike problemstillinger knyttet til bruk av politiattester. Innstillingen vil ha betydning for Helsedepartementets oppfølging av ovennevnte stortingsvedtak ettersom bruk av politiattester kan være et sentralt virkemiddel for å forhindre at personer som har begått overgrep, innehar en stilling som innebærer kontakt med barn.

Når utredningen foreligger er det opp til de enkelte berørte departementene å vurdere hvordan barn og andre spesielt utsatte grupper i tråd med stortingsvedtaket skal sikres mot overgrep.

Det er viktig å se regelverket i sammenheng og på tvers av sektorer. Jeg ser det derfor som naturlig å avvente vårt videre arbeid vedrørende eventuelt krav om vandelsattest for helsepersonell til Politiregisterutvalgets utredning foreligger.

Spørsmål nr. 547

Innlevert 5. september 2002 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 13. september 2002 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Beitostølen helsesportsenter er ett av de fire spesielle helsesportssentrene som finansieres over folketrygdens budsjett. Helsesportsenteret er nå kommet i store økonomiske vanskeligheter, mye pga. økte utgifter til KLP, og det er fare for den videre drift. Institusjonen har foretatt store nedbemanninger og innsparinger i driften. Likevel er den økonomiske situasjonen nå prekær.

Hva vil helseministeren gjøre for å berge denne viktige institusjonen?»

Begrunnelse:

Beitostølen helsesportsenter har siden det ble startet tidlig på 70-tallet hatt en stor betydning for forbedring av funksjonshemmedes livssituasjon. Helsesportsenteret er en offentlig stiftelse og driften finansieres over folketrygdens budsjett. For 2002 ble rammebevilgningen fastsatt av HD til 37,1 mill. kr (ramme 2001 pluss 3 pst.). Helsesportsenterets egne nøkterne beregninger for 2002 lå på 39 mill. kr. Allerede her er det ikke noe samsvar mellom rammen og utviklingen av kostnadene. Helsesportsenteret er i forhandlinger med Sunnaas Sykehus HF om et formalisert samarbeid. Det samme gjelder i forhold til Helse Øst RHF. De er altså aktive i markedet og arbeider hardt med intern utvikling.

Senteret har inneværende år kuttet ca. åtte årsverk for å spare ca. to mill. kr i løpet av resten av 2002 og 2003. Regnskapet for 2001 ble gjort opp med et underskudd på 1 487 005 kr, noe som i hovedsak skyldes tilleggspremie til KLP på 1 283 671 kr. Tilleggspremien til KLP for 2002 viser seg nå å bli på 1 694 680 kr. På tross av store innsparingstiltak, ligger det nå an til at det akkumulerte underskuddet ved årets utgang blir 3,5 mill. kr. Senteret er nå i likviditetsnød og tidsnød i forhold til innbetaling til KLP.

Senteret jobber offensivt med faglig og adminis-

trativ utvikling, men situasjonen er nå slik at det er umulig å komme lenger. Her haster det med å få gjort noe for å berge denne institusjonen. Jeg regner med at helseministeren deler mitt syn på betydningen av å opprettholde dette tilbudet. Det samme gjelder selvsagt også de andre spesielle helseinstitusjonene.

Svar:

For det første har jeg lyst til å understreke at Beitostølen helsesportsenter gjennom de over 30 årene det har vært i drift, har vært et godt rehabiliteringstilbud for blinde og svaksynte, for funksjonshemmede, kronisk syke og personer som har hatt behov for mer omfattende rehabiliteringsopplegg etter ulykker eller sykdom. Jeg er ikke i tvil om at Beitostølen helsesportsenter fortsatt har sin absolutte berettigelse. Beitostølen helsesportsenter står for faglig dyktighet og profesjonell drift.

Som det fremgår av begrunnelsen for spørsmålet som er stilet til meg fra representant Rudihagen, har Beitostølen helsesportsenter i likhet med de øvrige spesielle helseinstitusjonene fått økt sine pensjonspremier som følge av sitt medlemskap i KLP. Jeg er også kjent med at Beitostølen helsesportsenter har opplevd denne økningen av pensjonspremiene til KLP som en betydelig økonomisk belastning for driften av senteret.

Bevilgningen til Beitostølen helsesportsenter og de øvrige spesielle helseinstitusjonene blir hvert år fastsatt av Stortinget. På grunnlag av denne bevilgningen fastsetter departementet budsjetttrammene og kurdøgnprisene for den enkelte institusjon. Dette betyr at det er institusjonene selv som må sørge for å tilpasse driften til de økonomiske rammebetingelser som på denne måten er fastsatt av Stortinget og departementet. Helsedepartementet foretar imidlertid en spesiell vurdering av den situasjon som har oppstått, og vil komme tilbake til dette i nær framtid.

Spørsmål nr. 548

Innlevert 5. september 2002 av stortingsrepresentant Hallgeir H. Langeland

Besvart 17. september 2002 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Dersom det er mogleg å få fleire til å reise med tog, i staden for t.d. fly, ville utsleppa av klimagassar bli kraftig reduserte. Og ved etableringa av eit kvoteregime vil utslepp i framtida ha ein økonomisk kostnad for den som står for utsleppa.

Er statsråden samd i at det er viktig å planleggje for å redusere utsleppa av klimagassar, ev. er han også samd i at nye prosjekt som kan redusere desse utsleppa, må kunne ta dette med i kostnadsoverslag?

Grunngjeving:

Viser til artikkel i avisa Ryfylke fredag 9. august i år, kor det kjem fram at ein høgfartsbane mellom Aust- og Vestlandet vil kunne spare miljøet for nær 400 000 tonn CO₂, og den utgreiinga som samferdsleministeren gjer på høgfartsbane. Viser også til at dei i Frankrike og Spania legg stor vekt på reduserte klimaproblem ved utbygging av høgfartsbanar.

Svar:

Som det fremgår av den framlagte tilleggsmeldingen om klimapolitikken ønsker Regjeringen å føre en offensiv klimapolitikk. Et nasjonalt kvotesystem skal være på plass i 2005 i tillegg til at en rekke andre nasjonale tiltak gjennomføres. Samtidig beholder vi dagens CO₂-avgifter. Samlet vil dette føre til at Norge får et av verdens mest omfattende systemer for å regulere utslipp av klimagasser. For transportsektoren

spesielt ønsker Regjeringen å føre en politikk som effektivt bidrar til å redusere klimagassutslippene. Det viktigste virkemidlet er CO₂-avgift på drivstoff. I tillegg vil økt vektlegging av samordnet areal- og transportplanlegging, styrket kollektivtransport, tilrettelegging for økt bruk av biodrivstoff og tilrettelegging for økt bruk av sykkel og gange også bidra til reduserte klimagassutslipp.

Miljøhensyn skal integreres i transportplanleggingen. Planlegging og prioritering av transportinfrastruktur skjer innen rammen av Nasjonal transportplan. I denne prosessen analyseres svært mange prosjekter. I analysene inngår alle relevante nytte- og kostnadselementer også endringer i CO₂-utslipp. Det tilstrebes at analysene bygger på kostnader og priser som reflekterer samfunnets samlede kostnader for ulike transporter, inkludert miljøkostnadene. Endelige prioriteringer vil være et resultat av avveining mellom de ulike nytte- og kostnadskomponenter, ikke klimagassutslippene isolert.

Hovedstrategien overfor globale miljøproblemer er bruk av tverrsektorielle virkemidler. Både bensin og autodiesel er ilagt CO₂-avgift. I 2005 vil det bli innført et nasjonalt kvotesystem. Denne type virkemidler gjør at alle aktørene i transportsektoren i sine valg må ta hensyn til kostnadene ved klimagassutslipp. En slik virkemiddelbruk bidrar også til en kostnadseffektiv klimapolitikk gjennom å stimulere til tiltak på områder hvor effekten er størst pr. krone. Transporttiltak som gir lave CO₂-utslipp vil få dette reflektert i beslutningsgrunnlaget.

Spørsmål nr. 549

Innlevert 5. september 2002 av stortingsrepresentant Torny Pedersen

Besvart 16. september 2002 av kultur- og kirkeminister Valgerd Svarstad Haugland

Spørsmål:

«16. september 2002 starter NRK Nordland egne TV-sendinger med de tildelte fem minutter fire dager i uken. De andre sendestedene i landet har 20 minutter fem dager i uken, pluss fem minutter fire dager i uken. Jeg forventer at statsråden følger opp Stortingets pålegg om sendetider for Nordland på lik linje, og med samme omfang som de andre sendestedene. Kontroll- og konstitusjonskomiteen har bedt om en gjennomføring i løpet av 2003.

Når i 2003 forventer statsråden at Nordland får egne fullverdige nyhetssendinger på TV?»

Begrunnelse:

NRK gikk i sin tid til Stortinget og bad om ekstra lisens for å starte TV-nyheter i Nordland. Stortinget imøtekom ønsket i 1995. NRK har så langt innkassert om lag 120 mill. kr fra denne lisensøkningen, uten å levere programtilbudet som forutsatt.

Folk i Nordland er meget skuffet over at vi fortsatt

ikke skal få fullverdige nyhetssendinger, men blir avspist med bare fem minutter fire dager i uka. Dette betyr 1/6 av hva innbyggerne i øvrige regioner får.

Ved distriktskontoret i Nordland er alle investeringer og infrastruktur på plass.

Statsråden har ved flere anledninger uttalt at hun ikke er fornøyd med bare fem minutter sendetid til Nordland slik det nå legges opp til.

Svar:

Jeg viser til kontroll- og konstitusjonskomiteens Innst. S. nr. 116 (2000-2001) om distriktssendinger med fjernsyn i Nordland og Østfold. Komiteens flertall uttalte her at "... *man ikke kan gå tilbake på tidligere forutsetninger om å opprette egne fjernsynssendinger i Nordland og Østfold*". De forutsetningene det vises til er først og fremst følgende uttalelse i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1996-1997): "*Dette flertallet minner om at den foreslåtte lisensøkningen skal gå til å etablere flere distriktssendinger på fjernsyn, først og fremst NRK Østfold som må utsettes dersom en differensiering vedtas.*" Tilsvarende merknader ble gitt i budsjettinnstillingen for 1996.

På denne bakgrunn har Kultur- og kirkedepartementet lagt til grunn at Stortingets forutsetninger om

etablering av distriktssendinger er bindende, ikke bare i forhold til Østfold som ble uttrykkelig trukket fram i Budsjett-innst. S. nr. 2 (1996-1997), men også i forhold til Nordland. Videre har departementet lagt til grunn at de sendingene som startes i Nordland fra og med høsten 2002, ikke uten at sendingene etter hvert utvides noe, kan anses å oppfylle Stortingets vedtak.

Dette holder jeg fast ved, og vil som generalforsamling i NRK sørge for at Stortingets forutsetninger innfris.

NRK har opplyst at det i løpet av 2003 tas sikte på å etablere en utvidet fjernsynssending for Nordland på fredager.

Mer detaljerte spørsmål om utbyggingen - både mht. framdrift, organisatoriske spørsmål og innhold og omfang av sendingene - ligger imidlertid utenfor rammene av Stortingets bindende forutsetninger. Jeg kan dermed ikke se at Stortinget har gitt "*pålegg om sendetider for Nordland på lik linje, og med samme omfang som de andre sendestedene*", slik representanten Pedersen hevder i sitt spørsmål. Dette ville for øvrig være vedtak på et detaljeringsnivå som etter min vurdering ikke er i tråd med prinsippene for styring av et aksjeselskap og en redaksjonell virksomhet som NRK.

Spørsmål nr. 550

Innlevert 6. september 2002 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 12. september 2002 av olje- og energiminister Einar Steensnæs

Spørsmål:

«I Innst. S. nr. 263 (2000-2001) vedtok Stortinget: "Stortinget ber Regjeringen utarbeide og fremme en nasjonal handlingsplan for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme." I juli la statsråd Einar Steensnæs fram Strategi for utbygging av vannbåren varme 2002 uten forslag til konkrete handlinger og tiltak.

Hvorfor har statsråden valgt å legge fram et forslag til en generell strategi, og ikke laget en handlingsplan for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme slik Stortinget bad om?»

Svar:

Olje- og energidepartementet la fram en strategi for utbygging av vannbåren varme den 5. juli i år. Strategien, som er tilgjengelig på departementets hjemmeside: www.dep.no/oed/, er utarbeidet med innspill fra en rekke bransjeorganisasjoner og blir distribuert til ulike myndigheter for videre oppfølging.

Strategien er et svar på Stortingets anmodning om en handlingsplan for utbygging av infrastruktur for vannbåren varme og omfatter en rekke konkrete tiltak som vil bidra til økt utbygging av vannbåren varme. Strategien gir rom for valg av individuelle løsninger på bakgrunn av kunnskap om lokale forhold. Det er lagt vekt på å beskrive nye virkemidler og virkemidler som er under vurdering eller som vil bli vurdert. Videre gis det en samlet framstilling av rammene for og organiseringen av satsingen på vannbåren varme. Målene skal altså settes av myndighetene. Men jeg er opptatt av at ansvaret for den enkelte beslutning fortsatt må ligge hos den enkelte produsent eller forbruker, og at det er de som må stå for valg av løsning i hvert enkelt prosjekt. Dette er viktig for å sikre best mulig resultat av de virkemidlene som stilles til rådighet.

Et viktig formål med strategien er å plassere konkrete tiltak innen mange sektorer inn i en helhetlig og større sammenheng. De ulike tiltakene vil bli fulgt opp av alle instanser som er ansvarlige for gjennomføringen av virkemiddelbruken, det vil si ulike myn-

digheter og aktører som Enova, Husbanken, Forskningsrådet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Statens forurensningstilsyn, kommunene, bransjeforeningene og nettselskapene mfl. Dette er i tråd med den ansvarsfordelingen som er etablert mellom ulike sektormyndigheter og forvaltningsnivåer for å styrke grunnlaget for økt utbygging av vannbåren varme.

Slik det framgår av strategien legges det opp til en fortsatt satsing på økonomiske støttetiltak. Ikke minst gjennom Energifondet og Enova, slik at en kan nå

målet om økt bruk av vannbåren varme basert på nye fornybare energikilder, spillvarme og varmepumper på 4 TWh innen 2010. Jeg vil minne om at Stortinget, med bredt flertall, har sluttet seg til Enovas ansvar for og frihet til selv å utforme virkemidler og planer for å nå blant annet målet for vannbåren varme. Når det gjelder rammene for de økonomiske støttetiltakene, vises det til Innst. O. nr. 59 (2000-2001) om opprettelsen av Energifondet og Enova og det årlige statsbudsjettet.

Spørsmål nr. 551

Innlevert 6. september 2002 av stortingsrepresentant Heidi Sørensen

Besvart 17. september 2002 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«I St.meld. nr. 26 (2001-2002) Bedre kollektivtransport heter det at Regjeringen legger opp til å: "Gi høy prioritet til kollektivtiltak i vegbudsjettet". Dette forutsetter at planmyndighetene utreder gode kollektivalternativer til vegbygging.

Hva har samferdselsministeren tenkt å gjøre for å sikre at det i forbindelse med planleggingen av ny Rv 2 utredes et 0-alternativ, med utbedring av eksisterende vegtrasé, og et kollektivalternativ?»

Svar:

St.meld. nr. 26 (2001-2002) Bedre kollektivtransport omfatter Regjeringens samlede politikk for å styrke kollektivtransporten innenfor en helhetlig transportpolitikk. Meldingen legger bl.a. til grunn at gode og raske kollektivtransporttilbud skal videreutvikles internt i regioner og mellom landsdelene. For de største byområdene er det lagt opp til at kollektivtransporten skal ta en større andel av transporten, samtidig som veksten i transportbehovet begrenses. Dette forutsetter et nært samarbeid mellom sentrale og lokale myndigheter om samordnet bruk av virkemidler. Utbyggingen av infrastrukturen er en viktig del av denne politikken. Investeringsiltak for kollektivtrafikken på riksvegene finansieres over riksvegbudsjettet, eventuelt bompenger. Jeg viser videre til ordningen med storbymidler og ordningen med alternativ bruk av riksvegmidler og bompenger.

Når det gjelder Rv 2 er utbygging av denne omtalt i St.meld. nr. 37 (1996-1997) Norsk veg- og vegtrafikkplan 1998-2007 og St.meld. nr. 46 (1999-2000) Nasjonal transportplan 2002-2011. Hovedproblemer med dagens veg er følgende:

- Randbebyggelse med mange avkjørsler.
- Sammenblanding av lokal- og fjerntrafikk.

- Gjennomgående for smal vegbane.
- Enkelte delstrekninger har svært dårlig veggeometri.

Det er utarbeidet en samlet konsekvensutredning for Rv 2 fra Kløfta til Kongsvinger, en strekning på ca. 60 km. Konsekvensutredningen ble godkjent i 1999/2000. På ordinær måte ble utredningsprogrammet forelagt Miljøverndepartementet før det ble fastsatt av Vegdirektoratet. Bakgrunnen for utredningsarbeidet var bl.a. forventet økt aktivitet i området etter lokaliseringen av hovedflyplassen på Gardermoen.

I tråd med den ordinære metodikken ved planlegging av vegprosjekter ble 0-alternativet utredet. 0-alternativet er en beskrivelse og analyse av hvordan forholdene på og langs eksisterende veg vil utvikle seg dersom prosjektet ikke blir gjennomført.

Det ble også utarbeidet en egen delutredning om kollektivtrafikksystemet i området. Konklusjonen var at det må tas i bruk svært omfattende virkemidler på kollektivsiden for å dekke forventet trafikkøkning uten å bygge ut Rv 2 og at dette anses som urealistisk. Det ble videre konkludert med at det er viktig at en ved utbyggingen av riksvegen oppnår gode løsninger for kollektivtrafikken ved bygging av kollektivterminaler med god tilgjengelighet.

I konsekvensutredningen er utbedring av eksisterende veg i den framtidige løsningen for Rv 2 vurdert, og vegkontorene i Akershus og Hedmark anbefaler dette på visse strekninger. På andre strekninger anbefales ikke dette fordi de samlede inngrep til lokale kjøreveger, gang- og sykkelveger og støyskjerming blir store.

Endelig trasé for Rv 2 fastsettes gjennom planprosesser etter plan- og bygningsloven i de fire berørte kommunene Ullensaker, Nes, Sør-Odal og Kongs-

vinger, innenfor alternativer/korridorer som er konsekvensutredet.

Jeg er imidlertid opptatt av å bedre kollektivtransportsystemet også i denne regionen. Når utbygging av Rv 2 forelegges departementet, vil jeg derfor bl.a. vurdere saken i forhold til kollektivtransportsys-

temet i regionen. Jeg mener også det er ønskelig å styrke jernbanetilbudet i regionen, spesielt når det gjelder behovet for større kapasitet på banen. Styrket jernbanetilbud er for meg en viktig del av en helhetlig transportpolitikk i regionen.

Spørsmål nr. 552

Innlevert 9. september 2002 av stortingsrepresentant Sonja Irene Sjøli

Besvart 17. september 2002 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Stortinget vedtok i 2001 i forbindelse med behandlingen av Akuttmeldingen en desentralisering av fødselshjelpen. Regjeringen har oppnevnt et Nasjonalt Råd for fødselsomsorg som skal bistå sykehuse- ne med omorganiseringen. I et oppslag i Dagsrevyen 2. september 2002 kom det fram at Helse Øst og Helse Vest planlegger å legge ned fødeavdelinger og fødestuer i distriktene, og sentralisere fødslene til større sykehus, i strid med stortingsvedtaket.

Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at Stortingets vedtak blir fulgt opp?»

Begrunnelse:

Det vises til Innst. S. nr. 300 (2000-2001) om akuttmedisinsk beredskap og til debatten i Stortinget og Innst. S. nr. 243 (2001-2002) om spesialisthelsetjenestens økonomi og budsjett 2002.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet vises det til Innst. S. nr. 300 (2000-2001) om akuttmedisinsk beredskap og til debatten i Stortinget, samt Innst. S. nr. 243 (2001-2002) om spesialisthelsetjenestens økonomi og budsjett 2002.

I tråd med intensjonen i sykehusreformen er det de regionale helseforetak som innenfor sin budsjett- ramme skal sørge for at befolkningen i den enkelte

helseregion gis et best mulig helsetilbud. Flere av de regionale helseforetak har satt i gang omfattende prosesser for å kartlegge hvordan foretaksstruktur og tjenestetilbud skal se ut i fremtiden. I dette arbeidet har mange forskjellige forslag kommet frem. Nasjonalt Råd for fødselsomsorg bistår i dette arbeidet ved spørsmål knyttet til organisering av fødetilbudet når dette er ønskelig.

Jeg vil understreke at de regionale helseforetak skal innrette tilbudet sitt innenfor de faglige retningslinjer som er gitt og de vedtak Stortinget har gjort. Det betyr blant annet at det fortsatt skal være et desentralisert fødetilbud i Norge, og at de faglige kravene til fødselsinstitusjoner gjøres gjeldende. Jeg vil også minne om at helseforetaksloven krever at saker av vesentlig betydning, eller av prinsipiell karakter, vedtas av foretaksmøtet i det regionale helseforetaket. Vedtektene til de regionale foretakene konkretiserer dette til blant annet å være omfattende endringer i tjenestetilbudet.

Jeg viser også til at helseforetaksloven etablerer et system for årlig melding fra de regionale helseforetakene til eier. Dette er et system som skal ivareta dialogen med foretakene når det gjelder blant annet tjenestestruktur. Dette system er etablert og vil bli videreutviklet i tiden fremover. Systemet vil inngå i grunnlaget for styringskommunikasjonen med Stortinget. Dette er også beskrevet i St.prp. nr. 59 (2001-2002).

Spørsmål nr. 553

Innlevert 10. september 2002 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 16. september 2002 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Hvordan har nye politistillinger og øvrige ressurser fordelt seg de siste årene, og ser justisministeren noen mulighet for at lensmannsdistriktene nå kan styrkes både mht. økonomi og stillingshjemler?»

Begrunnelse:

På reise i Hedmark er jeg gjort kjent med at flere lensmannskontorer sliter for å tilfredsstille de krav en god polititjeneste stiller. Ved eksempelvis alvorlige kriminelle handlinger i Folldal (innbrudd i bank), har politiet ikke kunnet rykke ut. Antall stillingshjemler de senere årene har stort sett vært stabilt her i motsetning til såkalte sentrale strøk. Dette skaper unødig frykt, risiko for økt kriminalitet og økt stress hos politiet.

Svar:

Budsjetttildelingen de siste fem år har for politi- og lensmannsetaten økt fra 5 061 105 000 kr i 1998 til 6 479 289 000 kr i 2002. I samme periode (1998-2002) er det opprettet over 1 100 nye stillinger i politi- og lensmannsetaten. Stillingsene er fordelt med ca. 900 stillinger til politiutdannet personell og de øvrige til andre kategorier.

Stillingsene er fordelt til politidistriktene/særorganene både ut fra gjeldende bemanning og i forhold til de politimessige utfordringene man står overfor i distriktene. Når det gjelder de mer formelle prioriteringshensyn nevnes at Politidirektoratet iht. Hoved-

avtalen drøfter fordeling av budsjett og personell med fagorganisasjonene med sikte på å bli enige om fordelingen både sentralt og lokalt. Stillingsene fordeles til politidistriktene, og det tilligger politimestrene å foreta den interne fordeling i eget distrikt. Slik fordeling foretas i forhold til lokale utfordringer og lokalt kriminalitetsbilde. Muligheten for å styrke lensmannsdistriktene mht. økonomi og stillingshjemler lokalt, ligger således til den enkelte politimester innenfor den totale ressursramme politidistriktet er tildelt. Ved ledighet i stilling kan politimesteren etter drøftelser med fagforeningene også gjøre om stillingen til annen kategori.

Det er naturlig i denne sammenheng også å nevne Politireformen. Politidirektoratet har ansvaret for å gjennomføre reformen, jf. St.meld. nr. 22 (2000-2001). Det er en klar forutsetning at reformen skal gi gevinster i form av omdisponering av mannskaper til operativ og publikumsrettet tjeneste. Arbeidet med Politireform 2000 omfatter også at POD i løpet av 2003 skal foreta en gjennomgang av de såkalte "driftsenhetene", som inkluderer lensmannskontorene.

Med bakgrunn i budsjettreformen fra 1997 (opphvelse av bevilgningsreglementet § 10), og den pågående gjennomføringen av politireformen, vil det ikke være riktig å gripe inn i bemanningsvurderinger og prioriteringer av hvilke driftsenheter som ev. skal styrkes fra min side. Imidlertid vil jeg påse at intensjonen om nærpolti og gevinstrealiseringen, herunder omdisponeringer av personell, blir ivarettatt.

Spørsmål nr. 554

Innlevert 10. september 2002 av stortingsrepresentant Ursula Evje

Besvart 17. september 2002 av samferdselsminister Torild Skogsholm

Spørsmål:

«Kan jeg be statsråden informere om forhandlingene som pågår om drift av Kongsvingerbanen og bekreftelse at kollektivtilbudet med tog, spesielt for reisende fra kommunene, Nes, Sørumsund, Fet og Aurskog-Høland, ikke vil bli ytterligere redusert?»

Begrunnelse:

Jeg har mottatt informasjon om at det foregår forhandling med et svensk selskap om drift av hele el-

ler deler av Kongsvingerbanen. Videre har jeg fått informasjon om at godstrafikk vil bli prioritert på bekostning av persontrafikk.

Dette forhold skaper uro blant befolkningen da arbeidsstyrken i denne regionen stort sett består av pendlere som benytter jernbanen frem og tilbake på arbeid.

Kollektivtrafikken for øvrig er redusert og tilførselsveiene, Rv 2 og Rv 22 er allerede sterkt belastet eller overbelastet. På grunn av den sterke tilflyttingen i området både i og utenfor Akershus vil ikke belast-

ningen på veinettet avta, men øke i fremtiden. Fremdriften av ny Rv 2 er heller ikke av en slik art at denne veien vil kunne kompensere for økt trafikk, heller ikke Rv 22 med det nye prosjektet som består av 800 meter kollektivfelt.

Svar:

Det pågår pr. i dag ikke noen forhandlinger om statlig kjøp av persontransporttjenester med tog mellom staten ved Samferdselsdepartementet og et svensk togselskap. Etter det jeg er kjent med pågår det forhandlinger i det etablerte samarbeidsprosjekt mellom Hedmark fylkeskommune og Värmland län i Sverige om Interreg-togene Karlstad-Kongsvinger-Årnes (Kungspilen). Togtrafikken på norsk side er basert på en avtale mellom Hedmark fylkeskommune og det svenske togselskapet Värmlandstrafik AB. Kungspilen trafikkerer i dag strekningen mellom Charlottenberg-Årnes stasjon. Staten ved Samferdselsdepartementet er ikke involvert i denne avtalen

og det blir ikke gitt statlig tilskudd til denne togdriften.

I dag kjøper staten ved Samferdselsdepartementet persontransporttjenester med tog på Kongsvingerbanen fra NSB AS. Gjennom avtalen om statlig kjøp av persontransporttjenester fra NSB AS for 2002 opprettholdes et togtilbud på ukedager med frekvens på 21 avganger på strekningen Skøyen-Årnes og fem avganger totalt på strekningen Årnes-Kongsvinger. Totalt i helgene trafikkeres det ni avganger på strekningen Skøyen-Årnes og én avgang på strekningen Årnes-Kongsvinger. På strekningen Årnes-Kongsvinger trafikkeres to av ovennevnte fem togpar på ukedagene av Statens Jernvågar (SJ) på oppdrag fra NSB. Ifølge NSB har de ingen planer om å kjøpe ytterligere flere avganger fra SJ.

I forbindelse med forhandlingene om ny rammeavtale om statlig kjøp av persontransporttjenester mellom Samferdselsdepartementet og NSB AS for perioden 2003-2006 legges det fra departementets side ikke opp til å redusere togtilbudet på Kongsvingerbanen.

Spørsmål nr. 555

Innlevert 10. september 2002 av stortingsrepresentant Rune J. Skjælaaen

Besvart 17. september 2002 av kommunal- og regionalminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil Regjeringen sette i verk for å gi studenter fra fattige land muligheter til å søke opptak ved norske folkehøgskoler?»

Begrunnelse:

Mange studenter fra fattige land får ikke oppholdstillatelse for å gjennomføre et folkehøgskoleår i Norge. Oppslag i Vestlandsrevyen 21. august fra Sunnfjord Folkehøgskole beskriver det som umulig for elever fra mange land i Afrika og Asia å få opphold til å gjennomføre et folkehøgskoleår i Norge. Rektor ved folkehøgskolen understreket at elever fra rike land fikk opphold. Han påpekte at det var UDI som satte disse begrensningene.

Gjensidig utveksling av studenter har vært tema i vårsesjonen i Stortinget. I en interpellasjonsdebatt ble det fra de fleste partier uttrykt ønske om å øke gjensidig utveksling fra u-land. Det oppleves derfor pinlig at Norge, som ett av verdens rikeste land, nekter studenter et år ved norske folkehøgskoler til berikelse for studenten og medstudentene i Norge.

Svar:

Utgangspunktet for en vurdering av søknad om opphold ved folkehøgskole (eller livssynskole) er hjemmelen i utlendingsforskriften § 5 annet ledd a. De overordnede vilkårene knyttet til bestemmelsen er utdypet i Utlendingsdirektoratets rundskriv 00-38:

Her fremheves det at vedkommende må kunne dra nytte av utdanningen i hjemlandet, at utdanningen må være videregående i forhold til tidligere skolegang, at formålet må være utdanning (ikke varig opphold) og at det må dreie seg om en heltidsutdanning. Det foreligger dessuten en del undervilkår, blant annet krav om at utdanningsinstitusjonen det søkes tillatelse for er godkjent, at det er et godkjent studium, at underhold sikres, at bolig kan skaffes, at det ikke foreligger grunnlag for bortvisning/utvisning samt tilfredsstillende returforutsetninger. Det er i forhold til dette siste vilkåret om returforutsetninger at søkere fra enkelte land hyppigere opplever avslag enn søkere fra andre land. Det hører inn under Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda å bestemme hva som ligger i begrepet "ligge til rette for retur" i det enkelte tilfellet. Det er en forutsetning at søkeren

skal returnere til hjemlandet etter endt utdanning, og dette blir en helhetsvurdering med utgangspunkt i søkers individuelle situasjon. Dersom det er en begrunnet og påregnelig mulighet for at søkeren ikke vil returnere til hjemlandet etter fullførte studier, taler det for å avslå søknaden på dette grunnlaget. Momenter i denne vurderingen vil være om søkeren har søkt asyl tidligere og hvorvidt nyttiggjøring av utdanning og eventuell utdanningsplan virker realistisk. Videre vil tidligere erfaringer med utdanningssøkende i samme situasjon fra søkerens hjemland og tidligere erfaringer med eventuelle referanser i Norge spille inn. Dessuten vil det bli vurdert om det i det hele tatt er mulig å returnere personen, da det - for eksempel for Sri Lanka og en del nordafrikanske land - vil være et problem at hjemlandet ikke tar imot personen ved en eventuell ufrivillig retur fra Norge.

I forhold til søkere som har en reell intensjon om å returnere til hjemlandet etter endt studietid ved folkehøgskolen, er det selvsagt uheldig at de får avslag på bakgrunn av antatt dårlige returforutsetninger. Erfaringer har imidlertid vist at denne ordningen i mange tilfeller blir benyttet som en inngangsport til varig opphold i Norge. Det er derfor viktig å ha klare og detaljerte regler som håndheves strengt på dette området, da det ikke er ønskelig at denne ordningen skal benyttes til andre formål enn nettopp et midlertidig utdanningsopphold.

Det er ikke korrekt, som stortingsrepresentant Skjælaaen hevder, at søkere fra land som er fattige får avslag på det grunnlaget. Det er imidlertid slik at en del av disse fattige landene, logisk nok, også ofte er

de samme land hvor det er ansett for å være dårlige returforutsetninger og således et høyt utvandringsspotensial. Det er heller ikke korrekt at det skal være "umulig" for søkere fra mange afrikanske og asiatiske land å få opphold i Norge til å gjennomføre et folkehøgskoleår. Hittil i år har Utlendingsdirektoratet innvilget 149 slike tillatelser fra Asia (fordelt på 16 land) og 68 fra Afrika (fordelt på 18 land). For øvrig kan det nevnes at det dessuten har blitt innvilget 30 slike tillatelser til russiske borgere hittil i år.

Det er også viktig å huske på at Norge må følge de internasjonale forpliktelsene vi er bundet av, blant annet i forhold til Schengen-avtalen. Da Norge er en del av Schengens yttergrense, plikter vi å tilstrebe en samordning og en lik praksis med andre Schengenland vedrørende innreisevilkår i Schengen-området. Returforutsetninger vil således være et sentralt moment, da vi kontrollerer innreise på vegne av resten av Schengen-landene hva gjelder vår del av denne yttergrensen.

Det har vist seg å forekomme at søkere har fått tildelt stipend av organisasjoner/fond i forkant av vedtak vedrørende eventuell oppholdstillatelse i forbindelse med folkehøgskoleopptak. Det er i så henseende viktig at det er god nok kommunikasjon mellom folkehøgskoler, stipendyttere og utlendingsmyndigheter på dette feltet. Ikke minst er det viktig at alle instanser gir god nok informasjon til søkere, blant annet i form av at man underretter om at et tilsagn om stipend og/eller studieplass vil være betinget av at utlendingsmyndighetene kan innvilge en oppholdstillatelse for formålet.

Spørsmål nr. 556

Innlevert 11. september 2002 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 19. september 2002 av arbeids- og administrasjonsminister Victor D. Norman

Spørsmål:

«En investor innenfor meierisektoren vil hensynta tapsrisiko i avkastningskravet i de aktuelle prosjekter. Dersom rammebetingelsene for meieriindustrien kan endre seg innenfor meieriets levetid slik at deler av dagens investeringer kan bli ulønnsomme, må forventet avkastning forsvare slik risiko.

Er statsråden enig i at slik risiko eksisterer for meierisektoren i Norge, hensyntatt landbruksforhandlingene i WTO, mulig norsk EU-medlemskap og liberalisering i nasjonal landbrukspolitikk?»

Begrunnelse:

Det er bred enighet i den økonomiske fagekspertise om at konkurransenøytrale rammebetingelser for

industrien betyr at det må legges til rette for at meierier må kunne finansieres til markedsmessige vilkår. Det må bety at eiere, investorer og långivere kan forvente normal avkastning på kapitalen, hensyntatt den tilhørende risiko. For å sikre konkurransenøytralitet innen meierisektoren er det derfor avgjørende at reelle kapitalkostnader på egen- og fremmedkapital medtas ved etterregning og prognosering av faktisk råvarepris på melk i prisutjevningsordningen for melk.

Ved for lave normerte kapitalkostnader i foredlingen, blir melkeprisen andre aktører må betale Tine for høy. Her er risikopremie for egenkapital, herunder påregnelig risiko for deregulering med påfølgende innstramming av industriens rammebetingelser, en helt sentral faktor som må trekkes ut av råvareprisen. Dette må avklares både tilknyttet dagens

regime og i forhold til en påtenkt nyordning, som ifølge vårens jordbruksavtaleproposisjon skal iverksettes i 2003.

Tine mener tapsrisiko tilknyttet deregulering skal settes til null. En utredning NILF og ECON har utført for Landbruksdepartementet konkluderer tilsvarende. En slik konklusjon forutsetter at:

- Reguleringsrisiko utover et tidsperspektiv på 3-5 år skal ikke hensyntas, selv om investeringenes levetid er svært mye lengre.
- Det skal derfor legges til grunn null risiko for redusert importvern i regi av WTO, norsk EU-medlemskap, eller norsk tilnærming til EU gjennom videre liberalisering av nasjonal landbrukspolitikk.
- Tines samfunnsrolle og markedsrett skal medføre at Tine ikke er utsatt for tapsrisiko, selv ved økende importkonkurranse.

Dette er premisser som ikke virker realistiske. Synnøve Finden har lenge arbeidet for at kapitalkostnader på egen- og fremmedkapital skal medtas ved etterregning og prognosering av faktisk råvarepris på melk. Dette er viktig både for å rette opp historiske feil i melkeprisen, og for å knesette fremtidige premisser for konkurranse i dagens marked. Ved vedtak av Statens landbruksforvaltning 6. juli 2001 er dette prinsippet akseptert. Vedtaket er påklaget, og i forbindelse med departementets behandling av klagen synes det som om prinsippet er i ferd med å undergraves på flere måter.

Elementer av dette kan leses ut av en rapport avgitt av NILF og ECON på oppdrag fra Landbruksdepartementet. Tine og Synnøve Finden fikk delta i utredningsprosessen med egen ekspertise, men Synnøve Finden opplever at forhold og premisser som ikke ble diskutert, likevel blir endret i den endelige rapporten for å nøytralisere det forhold at Synnøve Findens representanter fikk medhold i deler av oppdraget. Dette, samt viktigheten av tapstillegget, fremgår av merknader BI-økonomene professor Christian Riis og førsteamanuensis Espen Moen har utarbeidet til rapporten.

Det er derfor helt sentralt at arbeids- og administrasjonsministeren tar fatt i saken for å opprettholde og ytterligere bidra til nøytral konkurranse innenfor denne sektoren.

Svar:

Landbruksdepartementet har sendt ut på høring en utredning fra Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF); NILF-rapport 2002-5 Ny markedsordning for melk. NILFs oppdrag har vært å foreta en utredning om forutsetningene for å etablere konkurranse i melkemarkedet generelt og i konsummelkemarkedet spesielt. Utredningen skulle stå fritt med hensyn til hvilke konkurransemessige tiltak som trekkes inn i vurderingen, samtidig som det ble forutsatt at de vedtatte landbrukspolitiske mål for melkesektoren skulle ligge fast.

Et konkurransemessig spørsmål knyttet til denne sektoren er at meierisamvirket, som antas å ha en dominerende stilling, etter sin organisasjonsform inkorporerer kapitalavkastning mv. i råvareprisen som den betaler til medlemmene. Dersom et medlem går over til å levere melk til et konkurrerende meieriforetak vil melkeprodusenten naturlig nok miste sin godtgjørelse for råvaren fra samvirkemeieriet. Men vedkommende vil også gå glipp av den andel av overskuddet fra driften av samvirkemeieriet som var inkorporert i melkeprisen. Dette skaper en lojalitet til samvirkemeieriet som vrir konkurransen mellom samvirkemeieriet og andre typer meierier.

Et system som konkurransemessig skal likestille samvirkemeierier og andre meierier når det gjelder å konkurrere om melk som råvare må korrigere ovennevnte skjevheter. Dersom dette gjøres ved å foreta et kalkulatorisk skille mellom råvarepris, og andre faktorer i samvirkemeierienes utbetalingspris, må det nedsettes prinsipper for fastsettelse av bl.a. kapitalavkastning. Detaljene i slike kalkyler regner jeg med at det vil bli tatt stilling til dersom det i den videre oppfølging av saken velges ovennevnte modell for å legge til rette for konkurranse om melk som råvare i meieriindustrien.

Spørsmål nr. 557

Innlevert 11. september 2002 av stortingsrepresentant Øystein Hedstrøm

Besvart 19. september 2002 av arbeids- og administrasjonsminister Victor D. Norman

Spørsmål:

«Vil arbeids- og administrasjonsministeren, som ansvarlig statsråd for landbruksoppgjøret, medvirke til at operativ fastsetting av næringsmiddelindustriens konkurransevilkår i form av avgifter og andre satser i Forskrift om prisutjevningsordningen for melk endres, slik at konkurransemessige forhold ikke blir vedtatt i jordbruksoppgjøret, men i en ordinær prosess for fastsetting av lover og forskrifter blant annet med høring av alle berørte parter?»

Begrunnelse:

Stortinget har de senere år gjennom en rekke vedtak søkt å legge til rette for konkurranse på likeverdige og åpent sammenlignbare vilkår også i viderefordling av melk. Målet er et velfungerende marked med mer effektiv foredling og større produktmangfold, selv om primærproduksjonen fortsatt er regulert og skjermet. Dette forutsetter forsyningsplikt for råvaren melk (kvoteregulert) og en kostnadsorientert prisdannelse underlagt offentlig kontroll.

Gjennom en offentlig styrt prisdiskriminering der Tine får administrere prisdannelsen i markedet for ferdigprodukter, har vi i meierimarkedet fortsatt den mest regulerte foredlingsindustrien i norsk matvaresektor. De rammebetingelsene som etableres gjennom den såkalte Prisutjevningsordningen for melk har derfor i større grad næringspolitiske, konkurransepolitiske og forbrukerpolitiske implikasjoner, enn de rent landbrukspolitiske.

Næringsmiddelbedriftenes Landsforening har på vegne av de private meieriene ved flere anledninger bedt om at prisutjevningsordningen for melk frikobles fra jordbruksavtalen, med den begrunnelse at det

ikke er akseptabelt at vesentlige konkurransemessige rammebetingelser for industrien fastsettes i en forhandling der industrien ikke er til stede.

I proposisjonen om årets jordbruksoppgjør uttalte Arbeids- og administrasjonsdepartementet at det var tatt skritt slik at "konkurransemessige forhold mellom aktørene i PU-ordningen i mindre grad blir regulert direkte av avtalepartene". I praksis tyder imidlertid mye på at systemet innrettes på det motsatte, noe også sluttprotokollen fra forhandlingene viser.

Svar:

Jeg viser til Sem-erklæringen hvoretter Samarbeidsregjeringen vil videreføre målene og de grunnleggende prinsippene for pris- og markedsregulering for jordbruksvarer. Dette innebærer at landbrukssamarbeidet fortsatt skal ha en sentral rolle i gjennomføringen av landbrukspolitikken. Samtidig må uavhengige aktører sikres rettferdige rammebetingelser. Sentrale konkurransevilkår må fastsettes av Statens landbrukstilsyn eller et annet uavhengig organ.

Når det gjelder markedsordningen for melk, gjennomfører Landbruksdepartementet for tiden en høring av en utredning fra Norsk landbruksøkonomisk institutt, NILF, NILF-rapport 2002-2005 Ny markedsordning for melk. Arbeids- og administrasjonsdepartementet vil både i forbindelse med det pågående arbeidet og i andre sammenhenger arbeide aktivt for at sentrale konkurransevilkår fastsettes av partsuavhengige organer både i melkesektoren og på andre områder. Det er likevel grunn til å påpeke at det konkrete oppfølgingsansvaret for utforming av markedsordningen ligger i Landbruksdepartementet.

Spørsmål nr. 558

Innlevert 11. september 2002 av stortingsrepresentant Knut Storberget

Besvart 16. september 2002 av justisminister Odd Einar Dørum

Spørsmål:

«Er domstolene og påtalemyndigheten nå rustet ressursmessig for å kunne ivareta de frister som er satt for å fremme straffesaker i ting- og lagmannsrettene fra 1. oktober?»

Begrunnelse:

1. oktober trer nye frister for å fremme straffesaker for ting- og lagmannsrettene. Fristene er knappe. Etter dagens berammelser synes det som om særlig lagmannsrettene og statsadvokatene må få økt sine ressurser for å imøtekomme de frister som er satt. Lovbestemmelsene som trer i kraft vil bare bli tomme bestemmelser om domstolene og påtalemyndigheten av ressursmessige hensyn ikke kan møte de krav som stilles.

Svar:

Ved lov 28. juni 2002 nr. 55 om endringer i straffeprosessloven mv. (hurtigere straffesaksbehandling, varetektsfengsling i isolasjon mv.) ble det gitt nye fristregler for behandling av saker der den siktede var under 18 år da forbrytelsen ble begått, og saker der siktede er varetektsfengslet når saken berammes. Etter de nye reglene skal hovedforhandling i slike saker som hovedregel være påbegynt innen seks uker etter at saken kom inn til tingretten, og innen åtte uker etter at anke til lagmannsretten er henvist til ankeforhandling. Lovendringene trer i kraft 1. oktober.

Domstolene og påtalemyndigheten er i årets bud-

sjett ikke tilført ekstra ressurser for å møte disse fristene. Når det gjelder ressursituasjonen i 2003, vil en komme tilbake til dette ved fremleggelse av St.prp. nr. 1 for 2003. Etter mitt syn vil det være mulig for domstolene og påtalemyndigheten å legge opp rutiner som gjør det gjennomførbart å overholde fristene innenfor dagens ressurser. For domstolene vil fristene særlig innebære at de må bli noe mer fleksible i sin berammingspraksis. For statsadvokatene vil endringene først og fremst få betydning for fengslingssakene. Selv om fristregler ikke øker antallet saker, medfører slike bestemmelser at virksomheten ved statsadvokatembetene må organiseres slik at det til enhver tid er en statsadvokat disponibel for å behandle eller aktorere sakene innen fristen.

Intensjonen med lovendringen er å få til en prioritering av saker med unge lovbyrtere og saker der siktede sitter i varetekt. Prioriteringen vil nødvendigvis skje på bekostning av andre saker. Jeg mener likevel at tidsfrister for en relativt begrenset gruppe saker ikke vil gå på bekostning av andre saker på en slik måte at behandlingen av disse sakene ikke vil bli tilfredsstillende. Fristene er for øvrig ikke absolutte, slik at hovedforhandlingen kan påbegynnes senere dersom særlige forhold er til hinder for at saken påbegynnes innenfor fristen.

Det er også viktig at flere av de andre lovendringene som ble vedtatt 28. juni i år vil bidra til å spare tid og ressurser i straffesakskjeden, slik at også de andre sakene gjennomgående vil bli behandlet raskere enn i dag.

Spørsmål nr. 559

Innlevert 12. september 2002 av stortingsrepresentant Torstein Rudihagen

Besvart 18. september 2002 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Både Stoltenberg-regjeringen og Bondevik-regjeringen har gått inn for etablering av distriktsmedisinske senter. I tråd med dette arbeides det grundig og godt med etablering av slike senter, bl.a. på Otta og Fagernes i Oppland. Det er nå likevel grunn til bekymring for framdriften i disse prosjektene. I Nord-Gudbrandsdal mangler prosjektgruppa avklaring på hvilke tjenester staten vil være med på.

Hva vil helseministeren gjøre for at disse sentrene kan realiseres innenfor planlagte tidsrammer?»

Begrunnelse:

Desentraliserte helsetjenester gir store helsemessige og samfunnsøkonomiske gevinster. De kan ikke erstatte sykehusene, men for mange behandlingstilbud gir det et fullverdig tilbud med mange fordeler. Pasienten får et behandlingstilbud nærmere hjemstedet og ofte et raskere tilbud. Pasienten slipper lange og belastende reiser. Særlig er dette viktig for behandlinger som trengs ofte, f.eks. dialyse- og smertebehandling. Det gir mer effektiv bruk av personell og dermed mindre helsekøer. Kompetansen i distriktene styrkes.

Som et resultat av et samarbeid med Oppland fylkeskommune har Otta allerede tilbud om dialyse og røntgen. Kommunen har brukt om lag 4 mill. kr siden 1988 på tilrettelegging av telemedisin, røntgen og dialyse. Nå arbeider en prosjektgruppe med å komme i gang med bygging av et distriktsmedisinsk senter. Det er svært gode erfaringer med det etablerte tilbudet. Røntgenbildene digitaliseres og sendes sykehuset. Dialysetilbudet sparer samfunnet for ca. 1 mill. kr i året i reduserte transportutgifter for fem pasienter. Pasientene slipper de slitsomme turene til Lillehammer. På Fagernes fikk de likevel avslått en investering på 1,7 mill. kr i dialyseutstyr av økonomiske grunner selv om det her er store samfunnsøkonomiske gevinster.

Det synes å være et sterkt behov for snarest å få klarlagt finansiering og struktur på spesialisthelsetjeneste ute i kommunene, det som ofte blir kalt halvannenlinjetjenesten. Departementet skriver i St.prp. nr. 1 (2001-2002) at de arbeider med å finne finansieringsløsninger bl.a. sett i forhold til problematikken mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten. Her er flere områder som krever avklaring. Her befinner en seg i en gråson. Det er ikke automatikk i at "pengene følger pasienten". Det er i dag kun aktivitet ved offentlige godkjente sykehus som hjemler ISF-refusjon. Her må det kunne gis dispensasjon.

I de fleste tilfellene kan det dokumenteres en betydelig innsparing i reisekostnader. Disse midlene bør kunne omdisponeres og brukes til delfinansiering av behandlingstilbudet. Finansieringsordningen nå virker lite "motiverende" for sykehusene til å overføre behandlingstilbud til et lavere nivå, f.eks. sykestuer eller distriktsmedisinske sentra.

Det synes også å være behov for en mer offensiv holdning fra helseregionen for å få et bedre samspill mellom spesialist- og primærhelsetjenesten. Det ville bidra til en raskere og bedre utvikling av prosjektene om Helse Øst HRF, inkluderte distriktsmedisinske senter, i en direkte og konkret utviklingsprosess i det videre arbeid.

Prosjektgruppen som arbeider med etablering av distriktsmedisinsk senter på Otta, trenger raskere avklaringer fra staten hvis framdriften skal holdes. Alternativt må prosjektperioden utvides.

Svar:

Jeg ser positivt på utviklingen av distriktsmedisinske sentra, der noen utvalgte spesialisttjenester kan tilbys på en slik måte at pasientene eksempelvis kan slippe lange reiser for å få behandling. Det vil være gjennom samarbeid mellom det aktuelle helseforetak og primærhelsetjenesten man kan finne ut hvilke type tjenester som egner seg for lokalisering i et distriktsmedisinsk senter. Det arbeides i forhold til

dette langs flere spor. For det første har det blitt gjort noen finansielle endringer for å oppmuntre til slike initiativ på kort sikt. På lengre sikt arbeides det med større endringer i finansieringen av spesialisthelsetjenesten i Hagen-utvalget. Videre arbeides det med å se på organisatoriske endringer knyttet til organiseringen av syketransporten og ansvaret for denne.

Fra 1. juli inneværende år ble det etablert polikliniske takster for telemedisinske konsultasjoner innen hud og øre-nese-hals. Videre er det takster knyttet til teleradiologi. Alle disse takstene er konstruert slik at de skal oppmuntre til å gi et behandlingstilbud nær pasientens bosted hvis mulig. Takstene er etablert på faglige råd fra Nasjonalt senter for telemedisin. Nye fagområder vil bli vurdert på bakgrunn av innspill fra fagmiljøene.

I St.prp. nr. 59 (2001-2002) *Spesialisthelsetjenestens økonomi og budsjett 2002* foreslo jeg at man skulle gi DRG-refusjon til cellegiftbehandling ved sykestuer der dette er en desentralisert sykehusbehandling. Departementet skal godkjenne etablering av slik behandling i hvert tilfelle. Videre ble det foreslått å innlemme dialysebehandlingen ved Ørlandet og Alta i den samme ordning som Otta legesenter. Dette ble gjort fordi disse stedene allerede hadde etablert et dialysetilbud da Otta legesenter fikk sitt forsøksprosjekt. Det betyr at disse tre stedene har en ISF-basert finansiering av dialyseaktiviteten. Hvis erfaringene er positive vil dette bli foreslått som en landsdekkende ordning. Dette opplegget inngår altså i føringene for den tilleggsbevilgning som Stortinget vedtok gjennom behandlingen av St.prp. nr. 59 (2001-2002), ref. Innst. S. nr. 253 (2001-2002).

Med dette er det gjort noen endringer i finansieringen av tilbudet. Dette er ment å tilrettelegge for valg av desentraliserte modeller. Helseforetakene forutsettes å etablere gode samarbeidsrelasjoner med primærhelsetjenesten. I dette ligger det å identifisere hvilke type tjenester man kan tilby på et distriktsmedisinsk senter.

Videre arbeides det med spørsmål knyttet til organiseringen av syketransporten og finansieringen av spesialisthelsetjenesten, der nettopp utfordringer knyttet til "gråsonen" mellom helsetjenestens ulike nivåer er en del av mandatet. Begge disse temaene er store og sammensatte, og det er ikke noen enkle og raske løsninger. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med forslag til videre oppfølging av disse sakene når tidspunktet er rett.

Jeg er kjent med at prosjektperioden ved Otta går ut inneværende år. Jeg forutsetter imidlertid at de grep som er gjort for å finansiere slik aktivitet vil være tilstrekkelig til mer permanente løsninger kan iverksettes.

Spørsmål nr. 560

Innlevert 12. september 2002 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 20. september 2002 av arbeids- og administrasjonsminister Victor D. Norman

Spørsmål:

«Det er fra Stortingets side uttrykt ønske om en sammenslåing av Aetat, trygdeetaten og kommunenes sosialetat. Dette fordrer felles kultur og forståelse av velferdsapparatet. Så langt synes interessen fra Aetat å være minimal mht. å delta i sektorovergripende utdanninger som nå tilbys ved flere høyskoler.

Er denne tilsynelatende manglende interesse bevisst, eller vil departementet sørge for at også Aetat ansatte får del i denne utdanningen som kan være av stor betydning for oppfølging av vedtaket?»

Begrunnelse:

Det er nå ved flere av høyskolene i Norge tilbud om sektorovergripende velferdsstudie. Både under forberedelse av studie eller ved påmelding til studiene glimrer Aetat med sitt fravær. Det er åpenbart at det trengs et nærmere samarbeid og forståelse mellom de ulike velferdstjenestene. Aetat har en nøkkelposisjon i vår velferdspolitikken som baserer seg på arbeid til alle. Skal vi få til et tverretatlig samarbeid, eventuelt en sammenslåing av disse etatene, er kompetanseoppbygging av avgjørende betydning, og et sektorovergripende velferdsstudium vil være et egnet middel. Det er å håpe at Aetats manglende interesse baserer seg på tilfeldigheter og at en får et sterkere engasjement i det videre arbeidet.

Svar:

Vi har som mål at Aetat skal utvikles til en brukerrettet og effektiv etat som gjennom personlig oppfølging og organisering av ulike arbeidsmarkedstiltak, skal kvalifisere og hjelpe arbeidssøkere ut i ledige jobber.

Dette er et mål som stiller store krav til faglig kompetanse og evne til personlig veiledning hos Aetats medarbeidere, og i utviklingen av etaten må rekruttering og videreutdanning av medarbeidere med slike evner stå helt sentralt. Dette arbeider etaten med.

Aetat har selv ansvaret for å rekruttere og sikre at dens medarbeidere til enhver tid har riktig kompetanse til å løse disse oppgavene. Som ledd i en ryddig ansvarsfordeling mellom departement og etat, er det viktig at dette ansvarsforholdet videreføres.

Aetat har flere oppgaver som forutsetter et nært samarbeid med trygd-, helse- og sosialetaten, og god forståelse av velferdstjenestene som tilbys i disse etatene. Jeg regner med at Aetat, sammen med andre tilbydere av velferdstjenester, vil stå overfor økte krav når det gjelder samordning og felles faglige referanserammer, uavhengig av hvilken organisering som velges innenfor områdene i fremtiden.

Regjeringen vil innen utgangen av året legge fram en stortingsmelding om organisering av sosial-, trygd- og Aetat, som Stortinget har bedt om. Det vil være naturlig at etatene ser nærmere på sine organisasjoners kompetanse og kompetansebehov når det er klarlagt hvordan en går videre i denne saken.

Spørsmål nr. 561

Innlevert 12. september 2002 av stortingsrepresentant Britt Hildeng

Besvart 20. september 2002 av helseminister Dagfinn Høybråten

Spørsmål:

«Av reportasjer i mediene fremgår det at flere helseforetak planlegger å legge ned eksisterende fødeavdelinger. Dette er ikke i samsvar med Stortingets intensjoner. Blant annet er fødeavdelingen ved Aker truet. Dette er en fødeavdeling som gjennom år har vært i fremste linje for å utvikle et variert fødselstilbud. Tilbudet ved Aker sykehus er derfor meget ettertraktet.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at fødende kvinner får det tilbudet som Stortinget har forutsatt?»

Begrunnelse:

Å nedlegge fødeavdelinger er i strid med det Stortinget har vedtatt om framtidens fødselsomsorg i Norge. St.meld. nr. 43 (1999-2000) slår fast som et overordnet mål at det fremdeles skal tilbys desentralisert og differensiert fødetilbud i Norge. Videre sier et flertall i sosialkomiteen i sin innstilling av 7. juni 2002 til St.prp. nr. 59 (2001-2002): "Komiteens flertall mener at helseforetakene gjennom sine opplegg må sikre fødestuene landet over en økonomi som tillier at de kan drive etter forutsigbare og sikre økonomi."

miske rammer tilpasset den aktiviteten fødestuen har."

Med de signalene som nå kommer fra ulike foretak, spesielt fra Helse Øst, synes det som om en ser bort fra Stortingets forutsetninger. Det ville derfor være hensiktsmessig å få en beskrivelse av hvordan statsråden har til hensikt å følge opp denne saken slik at Stortingets intensjon blir opprettholdt.

Svar:

I tråd med intensjonen i sykehusreformen er det de regionale helseforetak som innenfor sin budsjett-ramme skal sørge for at befolkningen i den enkelte helseregion gis et best mulig helsetilbud.

Flere av de regionale helseforetak har satt i gang omfattende prosesser for å kartlegge hvordan foretaksstruktur og tjenestetilbud skal se ut i fremtiden.

Helse Øst RHF er blant de regionale helseforetak som for tiden arbeider med denne type prosesser. Mange forskjellige forslag har kommet frem. Nasjonalt Råd for fødselsomsorg bistår ved spørsmål knyttet til organisering av fødselstilbudet.

Jeg vil understreke at de regionale helseforetak skal innrette tilbudet sitt innenfor de faglige retningslinjer som er gitt og de vedtak Stortinget har gjort. Det betyr blant annet at det fortsatt skal være et desentralisert fødselstilbud i Norge, og at de faglige kravene til fødselsinstitusjoner gjøres gjeldende. Jeg vil også minne om at helseforetaksloven krever at saker av vesentlig betydning, eller av prinsipiell karakter, vedtas av foretaksmøtet (helseministeren, i samsvar med de formkrav som helseforetaksloven angir) i det regionale helseforetaket. Vedtektene til de regionale foretakene konkretiserer dette til blant annet å være omfattende endringer i tjenestetilbudet.

Jeg viser også til at helseforetaksloven etablerer et system for årlig melding fra de regionale helseforetakene til eier. Dette er et system som skal ivareta dialogen med foretakene når det gjelder blant annet tjenestestruktur. Dette system er etablert og vil bli videreutviklet i tiden fremover. Systemet vil inngå i grunnlaget for styringskommunikasjonen med Stortinget. Dette er også beskrevet i St.prp. nr. 59 (2001-2002).